

Sygn.akt III AUa 869/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy W. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 czerwca 2012 r. sygn. akt IV U 1047/12

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 869/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 22 marca 2012 roku wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ustalił W. P. nową wysokość emerytury od dnia 1 kwietnia 2012 roku w związku z potrąceniami dokonanymi na podstawie tytułu wykonawczego złożonego przez komornika sądowego.

W. P. w odwołaniu od powyższej decyzji wskazywał na bezprawność dokonywanych potrąceń.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 roku oddalił odwołanie (pkt I) oraz odrzucił wniosek o wyłączenie Sądu Okręgowego w Olsztynie (pkt II). Sąd I instancji powołując się na przepis art. 139 ust. 1 pkt 5 oraz art. 140 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) uznał, że wysokość potrąceń została przez organ rentowy obliczona prawidłowo. Wskazał też, że organ rentowy nie jest uprawniony do badania prawidłowości i zasadności tytułów wykonawczych. Przepisy w/w ustawy nakładają natomiast na organ rentowy obowiązek egzekucji ze świadczeń wypłacanych przez ten organ na wniosek komornika sądowego. Sąd Okręgowy

stwierdził też, że wniosek o wyłączenie Sądu Okręgowego w Olsztynie podlegał odrzuceniu, gdyż przepisy art. 48-52 k.p.c. nie przewidują możliwości wyłączenia całego sądu. Powyższy wniosek jako niedopuszczalny podlegał zatem odrzuceniu. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

W. P. zaskarżył powyższy wyrok, jak wynika z treści apelacji, w całości. Podniósł, iż Sąd Okręgowy w Olsztynie winien być wyłączony od rozpoznania sprawy. Nadto powtórzył argumentację podnoszoną w odwołaniu od zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 22 marca 2012 roku, iż, w jego ocenie, dokonywanie potrąceń z emerytury jest niezasadne.

Wskazując na powyższe odwołujący domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku Sądu I instancji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, postępowanie zniesieniu w zakresie dotkniętym nieważnością, natomiast sprawa przekazaniu Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, gdyż w sprawie zachodziła nieważność postępowania.

Apelacja okazała się więc zasadna o tyle, o ile odnosiła się do kwestii prawidłowości rozpoznania wniosku o wyłączenie Sądu Okręgowego w Olsztynie.

W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zaszły przyczyny nieważności postępowania, o których mowa w art. 379 pkt 4 k.p.c. – skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa oraz w art. 379 pkt 5 k.p.c. - strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Przyczyną powyższego stanu rzeczy jest błędne rozpoznanie wniosku z dnia 14 maja 2012 roku, jak to określił W. P., o wyłączenie Sądu Okręgowego w Olsztynie (k. 9).

Wprawdzie Sąd Okręgowy słusznie uznał, iż wniosek o wyłączenie całego Sądu jest niedopuszczalny, jednakże zawarte w wyroku Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie nie odpowiada obowiązującym przepisom prawa z przyczyn wskazanych poniżej.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrażone w postanowieniu z dnia 16 czerwca 2009 roku w sprawie o sygn. akt I ACz 674/09 (POSAG 2009/1/59, lex numer 524888) oraz w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2004 roku w sprawie o sygn. akt I PZ 130/03 (lex numer 1126812), iż wniosek o wyłączenie sądu jako nieprzewidziany w art. 48 - 52 k.p.c. jest niedopuszczalny, a przez to, jest on oczywiście bezzasadny, w rozumieniu art. 53¹ k.p.c. i dlatego, na podstawie tego przepisu, podlega odrzuceniu.

Po pierwsze jednak, Sąd I instancji winien był w trybie art. 130 § 1 k.p.c. wezwać W. P. do uzupełnienia braków formalnych wniosku poprzez wskazanie imion i nazwisk sędziów, których wyłączenia domaga się oraz uprawdopodobnienie przyczyn wyłączenia co do każdego z nich. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 listopada 2011 roku w sprawie o sygn. akt II CSK 182/11 (lex numer 1102847) stwierdził, że wniosek o wyłączenie nie zawierający imienia i nazwiska sędziego powinien być uzupełniony w trybie art. 130 k.p.c. Powyższego wezwania Sąd Okręgowy błędnie jednak zaniechał.

Gdyby po wykonaniu przez odwołującego powyższego wezwania okazało się, że chodzi o wyłączenie od rozpoznania sprawy wszystkich sędziów Sądu Okręgowego w Olsztynie, bądź takiej ich liczby, że Sąd ten nie mógłby wydać postanowienia, to stosownie do art. 52 § 1 k.p.c., właściwy do rozstrzygnięcia wniosku byłby sąd nad nim przełożony, czyli w niniejszym wypadku Sąd Apelacyjny w Białymstoku.

Postanowienie wydaje sąd w składzie trzech sędziów zawodowych po złożeniu wyjaśnienia przez sędziego, którego wniosek dotyczy. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym (art. 52 § 2 k.p.c.).

Gdyby natomiast okazało się, że intencją W. P. jest wyłączenie od rozpoznania sprawy jednego z sędziów Sądu Okręgowego w Olsztynie, bądź takiej ich liczby, że Sąd Okręgowy mógłby wydać postanowienie w sprawie, wówczas postanowienie winno zostać wydane przez tenże Sąd, jednakże w składzie trzyosobowym.

W sytuacji gdyby W. P. konsekwentnie domagał się wyłączenia od rozpoznania niniejszej sprawy Sądu Okręgowego w Olsztynie i taki wniosek podlegałby odrzuceniu, to powinien być rozpoznany w składzie trzyosobowym, nie zaś w jednoosobowym, jak to uczynił Sąd I instancji. Sąd powołany do orzekania o wyłączeniu sędziego rozstrzyga również o dopuszczalności wniosku strony w tej kwestii i to w takim samym składzie.

Sąd rozstrzygnięcie wydane przed Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku w przedmiocie wniosku o wyłączenie, nie dość, że zostało wydane bez uprzedniego wezwania odwołującego do uzupełnienia braków formalnych (zatem nie zostało wyjaśnione to, czy Sąd ten był właściwy do rozpoznania wniosku), to zostało wydane w nieodpowiednim składzie (jednoosobowym, zamiast trzyosobowego).

Reasumując, Sąd I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien, stosownie do udzielonych powyżej wskazówek, doprowadzić do prawidłowego rozpoznania wniosku W. P. z dnia 14 maja 2012 roku (k. 9). Po dokonaniu powyższego Sąd Okręgowy skontroluje prawidłowość zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 22 marca 2012 roku w przedmiocie ustalenia nowej wysokości emerytury.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c.

A.K.